

CULTURA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, preoți, studenți și săteni 200 Lei
Pentru autoritățile sătești 300
Pentru instituții particulare și de stat 400
Iar dela 500 de lei în sus, pentru sprijinitorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA”
C. A. ROSETTI.

Director: Generalul NICOLAE PETALA REDACȚIA, STR. REGALA Nr. 16. BUCUREȘTI, 2 Iunie 1929 ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16 ANUL IX, Nr. 281 Apare în fiecare Duminică

CIVILIZAȚIE ȘI INCHIPUIRE

Prin ce se cunoaște că o țară e mai civilizată decât alta? Nu prin materialele care și una și alta le poate întrebuința în întocmirea vieții ei. Căci și una și alta își pot avea cele mai strălucite unelte pentru îndeplinirea vieții materiale. Poți avea elegante ferestre, tramvaie electrice și colo și colo; poți avea frumoase lampioane electrice și colo și colo; poți avea o întinsă rețea telegrafică și colo și colo; poți avea felurite instalațiuni tehnice și colo și colo.

Nu toate acestea ne dau nouă n o t ă de civilizație a unei țări, ci un fapt mai ascuns sufleteșc. Nota civilizației este, pe de o parte, raportul între locuitorii și folosirea tuturor acestor materiale; pe de altă parte, este starea de sinceritate și de îmbrățișare adevărată a tuturor întocmirilor țării de către sufletul celor ce trăiesc în ea și sint cirmuții ori o cirmușc.

Cînd într-o țară vezi sparte izolatoarele de porțelan de pe stilpii telegrafici; cînd auzi că sîrmele telegrafice sau telefonice sînt furate; cînd vezi că toate frumoasele și strălucitele materiale puse la îndemîna publicului, sint vătămăte, murdărite, ruinate — zici să sufletul poporului a rămas în urmă, e necioplit, nu s'a suit la înălțimea buniei prețurii a materialelor.

Despre un public, pe care-l vezi sălbatic și stricator și folosind fără grijă tot ce i se pune la îndemînat, ai să zici că e necivilizat.

Deci civilizația este un echilibru între om și lucru, între finețea scumpelor materiale și folosirea sălbatică a lor.

Pe de altă parte tot dezechilibrul găsim în ceia ce am numit mai sus lipsa de sinceritate. Într-o țară oarecare, se fac legi, se iau fel de fel de măsuri. Ele trebuie să înfățișeze un echilibru față de trebuințele țării, adică la anumite trebuințe, să răspundă anumite măsuri luate pentru îndeplinirea lor. În țara civilizată, echilibrul e desăvîrșit. Unde e legea, găsești și urmarea sa, și a ei, atît din partea stăpînirii, cît și din partea locuitorilor. Lumea e urmează fără cîrteală, măsurile luate, ca ceva firesc.

Unde nu este însă echilibru între suflet și rînduială, adică unde nu e civilizație, lucrurile stau halandala. Măsura luată e una, urmarea e alta. Nici publicul, nici organele legii nu se simt legate sufleteșc de măsurile luate. Publicul nu înțelege să fie seamă de ele; organele stăpînirii nu înțeleg să și bată capul cu aplicarea lor.

Se trîmbitează cu multe surle că s'a luat cutare măsură. Merge o zi—două—trei. Din a patra zi măsura se uită. Măsura nu regulează nimic. Organele stăpînirii se fac părtașe ca să nu urmeze măsura luată închid ochii și trag foloase, lăsînd pe oameni să facă ce vor.

Deci semnul vieții necivilizate, este desordinea, lipsa de sinceritate, față de rînduiala pe care țara și le dă.

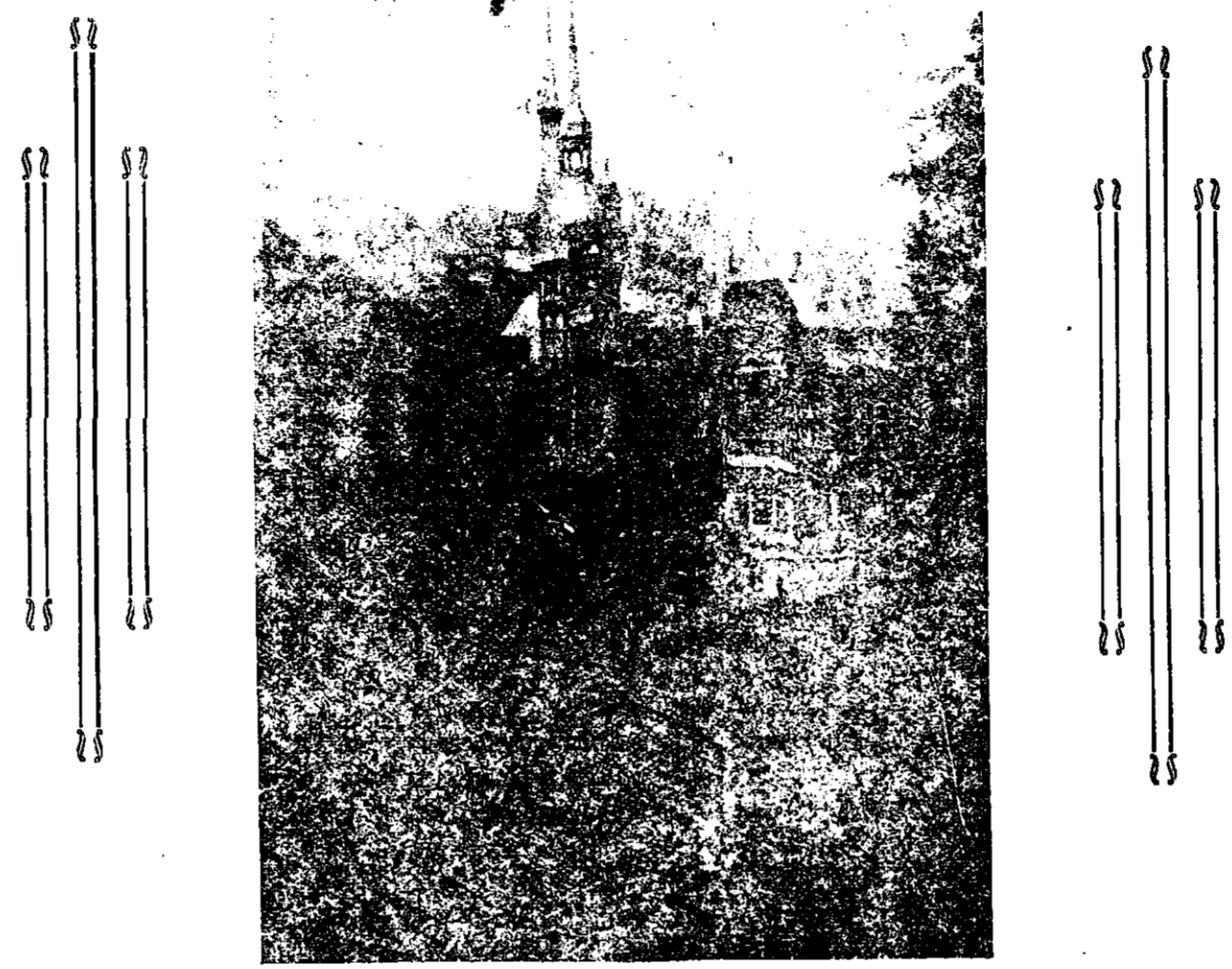
Avem de atîta vreme în țară legea repaosului duminical, legea circiurilor. Totuși ea se aplică în chip fărnac. În multe părți se lucrează sub ochii și cu știrea

autorităților, cu ușile închise. Circiurile sînt lăsate slobode, la ceasurile cînd trebuie să fie închise.

Astfel de stări nu sînt cu puțință în țările cu adevărată civilizație, unde deci este echilibrul și sinceritatea între om și lucru. Ia să vezi ce deosebire între suirea în tramvai dela București și de la Paris. La noi este o strașnică neorînduială, în care nici vorbă nu e să se știe seamă de rînduială și prescripțiuni. La Paris însă oamenii stau și așteaptă în stație și se suie în tramvai nu pe apucate, ci în ordinea în care au sosit în stație. Merge lucrul parcă ar fi minăți pe sîrmă.

Trebuie multe pînă să fi civilizată, iar aceste multe nu sînt în afară ci înăuntrul omului, adică în sufletul o mului.

Arhim. SCRIBAN

Castelul Peș din Sinaia

Tara muncii creatoare: Elveția

În veacul al șaisprezecelea epopeelor naționale elvețiană se îmbogățește cu un cânt nou. O tragică înbogațire după unii din istoricii lor. Ba și o epocă de decadere după alții. Nu! Nici una, nici alta! În veacul al șaisprezecelea se încheagă cea mai frumoasă epocă din trecutul Elveției. E o cântare adânc dramatică. E drama vieții interioare. E un zbucium tragic, o cumpănă unică în viața poporului. Nația se rupe în două: catolicii de o parte, protestanții de alta, între ei lupte înverșunate: sălbatice, când și când. Ce-i îndeamnă pe Elvețieni să intre în această primejdioasă cale?

Un ideal nou, acela al conștiinții religioase! Energia națională se viață spre Dumnezeu.

De ce această vrere avîntată către lumina eternă a lumii spirituale? Elvețienii simt cu durere, durerile întinării conștiinții morale. Luptele politice cât și cele naționale le-au dat glorii nemuritoare! I-au introdus în istoria universală. Dar în aceeași măsură i-au îndepărtat încetul cu încetul de Dumnezeu. Aurul, străns în această țară de pe urma muncii cinstite, a făcut loc aurului adunat în urma prăzilor mîlitate și speculației locuitorilor din orașe.

Și astfel din simbolul muncii; aurul a devenit trupul spurcat al răului: «Scuipatul Satanei». Elvețienii se îndepărtează de virtuțile strămoșești. Spiritul lor liber de odinioară se injugă în robia păcatului. Tineretul național, mînat de lene și lăcomie de bani, își vinde brațul și sufletul, și se angajează ca ostași în armate străine. Sînta lor oștire de altă dată, devine în bună parte trup mercenar. Elveția din alte vremuri nu se mai cunoaște. Pitorescul moral, politic și național se șterge, întinându-se ca o hîrtie de bancă. În rezumat, valuri de otrăvă sulfetească amenință să manjască castelul de suflet. Elveției eroice de altă dată! Paratul ucigător se întinde cu perfidie tuturor avalanșelor. Răul pareă incubat în inima ghețarilor și de aici răspîndea izvoare fără număr de otrăvă sulfetească. Cu alte cuvinte, energia elvețiană intrase în dănuț tuturor pierzării.

Și acum, vine întrebarea! «Cum

s'a înfrîpat idealul acesta nou, al conștiinții morale?» De unde a venit regenerarea? Ce metode au întrebuițat îndreptării credinții? Ne interesează de mi și de mii de ori aceste răspunsuri! De ce? Doar vedem cu toții că Europa noastră e în preajma tuturor decăderilor. Învățați mari, cugetători adânci se întrec în cântări de: «Veșnica Pomenire!». Și acestea toate se petrec în rînjățul sinistru, triumfător al barbariei asiatice. În calea ei stă totmai țara noastră. Da! rețetăm! România! Jandarmul credincios al Europei, incununață așum de toată cântările de pre-matură agonie! România atîta de mult dușmănită de răsăritul mistuit de anarhia asiatică! România neglijată în aceeași măsură de Apusul amenințat de ireparabilă dezorganizare!

În fața acestor probleme, care cer urgentă deslegare, ce remedii aduce Elveția veacului al șaisprezecelea? Mîntuirea a venit dela Dumnezeu! Prin cine? Prin o seamă de oameni profetici, cari prin jertfa de sine, prin credință, prin știință s'au apropiat de Dumnezeu și întăriți prin puterea spiritului au purificat, au răscolit și au însămănat sufletul național elvețian. Iată în esență deslegarea problemei sprezecelea și adaugăm și pentru vremea noastră și pentru cele mai multe neamuri. În fruntea apostolilor profetici, cari au înțeles cum trebuie așezată problema mîntuirii unui neam prins în vîrtejul descompunerii morale, stă preotul Ulrich Zwingli.

Prin Ulrich Zwingli, conștiința morală, adică legea științii intrăputată în cea mai înaltă formă salvează degradarea energiei elvețiene. Marele reformator moral, social, politic și pedagogic e înconjurat de o întreagă oaste de învățători apostoli. Prin munca lor patria elvețiană a fost mîntuită și pregătită pentru noi victorii în veacurile cari urmează.

Ulrich Zwingli s'a născut în anul 1484. Se trage dintr-o familie de agricultori. Mical Ulrich se distinge printr-o mare pasiune pentru școală. A făcut apoi studii înalte la Basel, la Berna, la Viena și Paris, și apoi din nou la Basel. E socotit ca unul din

cei mai harnici învățați din această vreme a veacului al șaisprezecelea. Incepe activitatea de educator ca student în Basel. În 1506, adică la 22 de ani e numit preot în Glaris.

Ca preot se distinge printr-o pilduitoare împlinire a datoriei, dînd tuturor exempu de conștiință profesională. Deși se distinge dela început printr-o rară cultură clasică caută să adînciască tot mai mult științele și artele trecutului cum și cultura timpului său. Stă în legături strîns cu învățații timpului. Sîntem în veacul celebrului scriitor Erasmus. Universitatea din Basel era vestită printr-o pleiadă de vestți scititori și mari cugetători în toate domeniile. Centru de librărie și de autori, centru de școală și erudiție, cetatea lui Froben și a lui Bonifacius Amerbach, a lui Johannes Lapidus și a lui Myconius, iată în ce atmosferă s'a format părintele Ulrich. Și astfel, Siliția-Sa, parochol din Glaris, aprofunda autorii clasici: Aristot, Platon și Homer. Cu ce scop? Acest minunat prot înțelege că studiile clasice sînt un mijloc minunat și o necesitate pentru formarea conștiinții morale. Fără această conștiință morală nu poate fi regenerare națională.

Și înă un fapt, un fapt neobservat pînă acum de învățații elvețieni, cari s'au trudit să adînciască viața acestui preot de geniu. Ceace l-a atras pe Zwingli spre Platon a fost și multă asemănare din punct de vedere moral și social între poporul elvețian din epoca lui Zwingli și neamul grecesc din timpul lui Platon. În vremea lui Platon, ca și în timpul lui Zwingli, după cum am văzut, începe să și facă tot mai multă putere cultul aurului, domnia materialismului, cu altă vorbă, oamenii prind a se închina viștelului de aur. Și atunci, brutele călare pe aur, stăpînitorii de averi nemuncite sau de slujbe nemeritate, calcă în picioare întiripările spiritului. De altă parte, în fața hienelor lacome, stă gloata celor săraci, nedreptățiți, fără avere și adeseori în loc de suflet, de moarte contra opresorilor. Și astfel nația ruptă în două deodată, pentru a se fărîmița în patruzecisimă și așa înainte. Și atunci preotul pedagog și peda-

gogul-profet social Ulrich Zwingli caută mîntuirea în regenerarea poporului prin sufletul, prin acelu suflet insufletit de spiritul clasic întinerit de conștiința creștină. Cultura clasică — creștină pusă în slujba poporului, iată «solia zwingliană». Iată gîndirea care stă la temelie acestui mare reformator și pedagog social din epoca Renașterii. Om nu numai adînc înțelegător dar și mult cuprînzător, plin de talente în cele mai variate direcții. Așa s'a distins ca: «teolog, poet, compozitor, humanist, predicator, și ostaș și om de armă» (C. G. Picavet, La Suisse).

Către slășitul anului 1518, Ulrich Zwingli e numit preot al catedralei din Zürich. În această calitate își începe activitatea în 1519, și drept la întâi Ianuarie, și prin ea se pornește din Zürich: Reforma, în sensul cel mai larg, o mișcare: «politică, socială, morală și religioasă». Și iată că din Zürich pornește această amlă fulgerare care curăță aerul elveției creind din nou «aerul spiritual», care începe să învoiereze din nou energia națională elvețiană. Ce aduce în esență această n o t ă evanghelizare zwingliană?

Caută mai întâi de toate să aducă în inima poporului sufletul Bibliei. Ce lipsea Elvețienilor? Totmai acel creștinism primitiv, înțemeiat pe viață și jertfa Mîntuitorului, creștinismul eroic al elvețienilor din epoca lui Tell și Niculae de Flue, acest suflet lipsa și tocmai cu acest suflet căuta Zwingli să logodească inima poporului. Ca să-și ajungă scopul se adresează de-a dreptul inimii: afectivității. Și aici se vede că profetul nostru e dublat de un psiholog. Zwingli consideră biserica ca «instituția socială, care trebuie să reacționeze în numele lui Dumnezeu contra corupției statului». Biserica nu se va opri aici: instituția divină va da ajutorul său claselor sociale — suferinde. Cere dela puterea supra-pusă să-și facă datoria către frații mai nevoși. Iată-l prin urmare pe Zwingli nu numai un semănător de geniu al unui veac înbelugat de oameni mari! Zwingli e mai mult! Prin predicarea vieții simple, curate, anunță pe Rousseau. Prin gîndirea pedagogică vestește pe genialul Pestalozzi și creștinismul social.

Prof. C. Mureșanu, Geneva

Comemorarea Unirii Ardealului

«Cînd cel înalt împărți națiunilor moștenirea;
Cînd deosebi pe fi ai anului unii de alții;
El așeză hotare națiunilor». (V. Moisi 32. 8).

YYYY

Doisprezece ani s'au scurs dela neuitata zi, cînd poporul român a ascultat acest glas al cerului: «Pregățiți scutul și pavăza și apropiați-vă de luptă; înhămați-vă cu coiful, ascuțiți lăncile și îmbrăcați zalele». (Ieremia c. 46 v. 3. 9).

Dar pentru ce această chemare? Pentru ca să se înfăptuiască rînduiala lui Dumnezeu, care a așezat națiunilor hotare, și a deosebit pe fiii oamenilor unii de alții, rînduiala pe care acești lii ai oamenilor o uzurpase printr-o mare nelegiuire.

La 14 August 1916, voevodul de atunci, intru fericită pomenire, Ferdinand I, deschide cronica cu povestea neamului și începe a scrie un nou capitol.

Cu pana înmuiată în durerea inimii sale, în sângele o-șăilor săi, și în suferința unui întreg popor, humanist, predicator, și dureroasă, dar și cea mai glorioasă din istoria neamului.

El, Vodă, a suferit mai mult decît orice suferință, căci grindina, furtuna și trîznetul lovește mai întâi culmile cele mai înalte. El, întâiul prin dregătoria lui, a fost și întâiul prin suferința lui. Un comandant al jertfilor, el singur un jertfil.

Și alături de El, soția lui și Doamna noastră, Regina Maria, suferi ca în plîngerile Profetului: «Doamna țării făcutu-s'a birnicul Chiar și noaptea plîngea și lacrimile ei cad pe obraji ei, și nu este cine s'o mîngăie din căpi o iubeau. (Plîngerile lui Ieremia I, v. 2).

Și cu ei greul suferinții și amarul durerii este purtat cu rememare de toți supușii lor, dar mai ales din mulțimea poporului de jos. Căci suvoii jos se strînge, în vîgăuni și înghite în cale-i ori ce vietate. Vodă, și acest popor s'au înrîțit prin suferință, de aceea Vodă și-a iubit poporul și i-a ușurat grija și răspunderea, ascultîndu-l cu credință și fără viclesug.

Dar de ce atîta suferință pentru o așezare ce poară în s'ne virtutea dreptății? De ce bunul Dumnezeu a îngăduit atîta suferință, cînd printr'un semn numai și totul s'ar fi împlinit?

Pentru ca această fericită așezare să fie prețuită după cuviință, căci ceea ce nu costă nimic, nu valorează nimic. O izbîndă crește în preț în măsura jertfelor depuse pentru înfăptuirea ei.

Dar în capitolul acesta nu sînt numai zile de restriște. Prea grea și nedreaptă ar fi fost povara acestui neam. Sunt și destuie zile pe care Domnul le-a rînduit să ne bucurăm și să ne veselim într'însele.

Este ziua de 27 Martie 1918 Unirea Basarabiei.

Este ziua de 28 Noemvrie 1918 Unirea Bucovinei.

Este ziua de 1 Decembrie 1918 Unirea Ardealului.

Alba Iulia, unde la 1 Noembrie 1599, Mihai Vodă biruitor la Șelimbăr își făcuse intrarea triumfală în fruntea unui alai mareț.

Alba Iulia, unde la 1784, marii mucenici ai neamului, Horia și Cloșca suferau supliciu înfrîngerii pe roată, pentru că au avut curajul să ceară o viață mai bună pentru neamul lor.

Alba-Iulia, frumoasa cetate a Bălgradului,—se împlinesc acum 10 ani de zile—, fusese aleasă pentru a adăposti între zidurile ei pe reprezentanții poporului românesc din Ardeal, cari s'au adunat pentru a decreta unirea cu România a tuturor Românilor din Transilvania, Banat, Țara ungurească și a tuturor teritoriilor locuite de dănișii. Adunarea pro-

clamă în deosebi dreptul înalienabil la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.

Prin porțile cetății despuiate de pajurile nemțești, se strecoară cei 100.000 de Români, ca să audă glasul veștilor de eliberare al lui Mihale, Vaida, Goldiș, Maniu și Pop. »

Dar maghiarii se tulbură. Ei văd cu groază cum stăpînirea este pe acolo de a se slăși și săbătația tiranica rupe pojară de civilizație și începe a slăși. Ardealul este cuprins de foc și miroase a carne de om arsă pe rug. Asemenea fiarelor sălbatice, ungurimea slășiau prada ce n-o puteau țări cu ei.

Gărzile naționale sînt neputincioase.

Și atunci, soli trimiși pe urme neumblate, tîm! tronele iarna grea, răsbat pînă în capitala suferinței, lași, cerând mamei obosite, dar neînfrîntă, ajutor.

Bucuria, care după retragerea din Ardeal se cernise, acum reapare mai îndemnatore și își face din nou loc în inima luptătorilor noștri.

Cari deși slabi și subțire îmbrăcați, dar conștiinți de chemarea lor istorică, fără zăbavă trec munții și curăță Ardealul de cei din urmă vrășmași, aruncându-i peste Tisa, dintr'un pămînt stăpînit printr'o milenară nedreptate.

Și epilogul acestui capitol a fost Budapesta.

Trebuia ca dreptatea lui Dumnezeu să triumfe deplin. Acolo în capitala nelegiurii lor, trebuia să li se strige cuvîntul inspirat: «Că nimeni nu se va întări prin nelegiurie. (Prob. 8—5). Acolo în capitala mîndriei lor, trebuia să li se strige tot cuvinte inspirate: «De vine mîndria, vine și rușinea. (Prob. c. 11, v. 2).

Umili-se-vor neamicii tăi inaintea ta, și tu vei călca peste înălțimile lor».

Siavă lui Dumnezeu pentru toate căte a făcut nouă.

Cinste și veșnică pomenire celor ce cu vrednicia lor au înfăptuit aceea ce glasul lui Dumnezeu și chemarea sîngelui nostru o cerea.

Astăzi ne găsim în stăpînirea unei comori, în care sînt depuse toate virtuțile unui neam și bogățiile și frumusețile unei țări.

O comoră slășită prin cele mai curate lacrimi și cel mai nevinovat sînge.

Glasul celor ce ne am îndreptat-o repetă strigînd: «Comora pe care noi am curățit-o, păstrați-o neîntinată și fără prhană. Și nici o mîna nelegiuită să n-o atingă. Păstrați-o și apărați-o, căci greu ne-a fost s'o căștigăm, dar tot atît de greu este s'o păstrați.

Luați aminte la vecinii voștri cari dacă astăzi nu vă calcă, nu vă apasă sau nu vă mint, nu vor renunța niciodată la gîndul de a vă călca, de a vă apăsa și de a vă minți. Fiți ca slugele harnice, cari au înmulțit comora dată lor dela Dumnezeu; nu vă rătăciți ca sluga cea neînțeleaptă, pentru ca nu cumva să vă cuprindă plîngerea și scrîșnirea dinților.

Nu mai așa ne vom odihni linișțiți și numai așa voi veți fi fericiti.

Acesta nu e numai glasul nostru ci și glasul lui Dumnezeu, cel ce a răsănat în ziua cea mare, cînd s'a făcut începutul dreptății și al mîntuirii neamului românesc».

Să-l ascultați!

Preot C. Todicescu
Galați

1) Ist. războiului pentru întreg neamului. C. Kirîescu.

Din nevoile Slănicului Moldovei

O carte de actualitate !

L'Ecole de la Paix par S. Mehedinți

Gânduri creștinești

VII

Frate, reiau șirul îndemnu-
rilor bune către o viață nouă
și să-ți descopăr mai departe
voia Domnului.

Te rog ferbinte, înaintea
Mântuitorului Hristos, să pri-
mești cu dragoste cele ce-ți
scriu, fiindcă totul e cules din Sf.
Scriptură care zidește și înalță
sufletele de pe pământ la cer.

Dorința mea este, ca prin
cele ce ți-am scris până acum
și-ți voi mai scrie, să te smulg
cu totul de pe povârnișul
morții, către care te duce lu-
mea aceasta și să te fac a
urma întru totul pe Hristos,
care este viața înșasă.

Se poate ca cuvântul meu
să fie prea slab pentru a te
determina să urmezi Mântui-
torului, însă am nădejdea că
rugăciunea ce o înalță către
Domnul și pentru tine, va
putea transforma pe încetul
viața ta, îndrumând-o pe căile
Domnului.

Ah, iubite frate, după cum
ți-am mai spus, îți repet și
acum că afară de Iisus n'ai
nevoie să cauți altceva mai bun
în această viață.

După cum bine vezi, viața
este plină de o mulțime de
necazuri și nenorociri, pe cari,
dacă nu știi cum să le întâmpini
ajungi să te desuși de
ea. Ori un adevărat creștin,
tocmai în necazuri și nenorociri
se cunoaște, căci el le
birue ca unul ce nu luptă sin-
gur, ci ca unul ce poartă în
inima sa pe Hristos.

De ai voi și tu să lași pe
Iisus să intre în inima ta, ar
fugi dela tine tot păcatul și
toată suferința.

Da, iubite frate, încearcă de
gonește dela tine orice gând
lumeșc; roagă-te în liniște lui
Hristos, și gândește-te cu tot
dinadinsul că El a suferit tot
felul de prigoană și hula pen-
tru tine, El a fost răstignit pe
cruce pentru păcatele tale și
ale noastre ale tuturor. El s'a
jertfit și pentru tine ca și pen-
tru noi toți numai din marea
dragoste de a ne scoate
de sub jugul greu al păcatului.

Gândește-te deci iubite fra-
te, la viața ta și la tot ceace a
făcut Hristos Domnul pentru
tine. Oare nu simți niciun pic
de căință în sufletul tău văzând
că te-ai depărtat de Hristos,
Domnul și stăpânul vieții?

Nu uita că noi toți trebuie
să ne arătăm înaintea divanului

lui Hristos, ca fiecare să pri-
mim răsplata după cum am
și făcut (2 Corinteni 5,10).

Nu trebuie să te temi că se
va strica casa cea pământească
a corpului acestuia, fiindcă noi
avem o altă casă nefăcută de
mână, vecinică în ceruri, către
care și trebuie să tindem prin
credință și dragoste umblând
în căile Domnului (2 Corin-
teni 5,1-2).

Cugetă întru poruncile
Domnului și întru legea Lui
pururca să gândești, căci El
va întări inima ta și înțelep-
ciune îți va da (Sirah 6,34).

Și înțelepciunea îți va fi mai
de folos în viață decât averea,
sau alte demnități sau onoruri,
fiindcă înțelepciunea te con-
duce pe calea adevăratei vir-
tuți la mântuire.

A fi înțelept înseamnă a
cunoaște ceace în realitate e
bun, adevărat și frumos, ne-
lăsându-te rob de speranțe.

Fii sărguitor și plin de răvnă
întru a sluji lui Hristos, carele
pentru păcatele noastre s'a
rănit și cu ranele lui noi toți
ne-am vindecat.

Privește cu băgare de seamă
în jurul tău și prinde înțelesul
tuturor lucrurilor. Gândește-te
la bunăta și asprimea lui
D zeu, asprimea față de cei
ce au căzut cu totul, și bună-
tate față de tine carele ești
încă nehotărât. Gândește-te că
dacă nu încetezi a păcătui și
nu te arăți vrednic de bună-
tatea ce ți se arată și prin
viața ta nu te ridici la înălți-
mea cerută de această bunăta
mânia lui Dumnezeu se va
întoarce asupra ta și vei fi
aruncat în focul gheenei, pre-
gătit celor îndărătnici (Romani
11,22).

Silește-te a nu mai trăi sub
stăpânirea firii pământești,
(Romani 8,6) ci sub stăpânirea
lui Hristos, carele a făcut viața
dulce răpind amarăciunea
morții.

De dragostea lui să nu te
despărți nici necazul, nici
strămtoarea sau prigoana, sau
foamea, sau lipsa de îmbră-
căminte, sau primejdia, sau
săbia, (Romani 8,35) căci toate
acestea și alte neajunsuri mai
mari le poți învinge prin cre-
dință și dragostea ce o ai
pentru Hristos, carele mai
înainte de a-L iubi tu, te-a
iubit El pe tine, pr'mind a se
răstigni chiar pe cruce pentru
tine. Pr. D. D. Achimescu

Pana scriitorului M. C.
Munteanu-Muntmarg, neobor-
sita, zilnic inegrește hărtie
dând la lumina tuturor romi-
nilor prin gazete și ziare, ar-
ticolice interesante, despre: Slă-
nicul Moldovei, «Românii Bă-
năfeni, Moți, etc...», zugrăvind
cu multă măiestrie suferințele
morale, culturale, bisericesti
școlărești și materiale a tutu-
ror suferinzilor de pe plaiu-
rile României.

Slovele nu i au fost luate
în seamă mai ales când a fost
vorba de «Altarul ortodox
depe dealul Cerdacului din
ținutul Slănicului moldove-
nesc», care nici după un de-
ceniu, nu i ridicat, nu i refă-
cut lipsind banul.

Slăniceni — să știe toți —
că nu voesc un altar mareț
o Catedrală, ci o simplă bi-
sericuță de lemn, asemenea a-
celeia pe care au avut-o în-
ainte de război, din care nu
a rămas decât «un morman
de piatră și de lemne arse,
peste care vara cresc bălării»
și nu de credincioșii îndure-
rați — «mai vin din când în
când să se roage pe locul
sfânt de odinioară», amintin-
tindu și de acea bisericuță a
părinților lor, care dorm som-
nul de veci în țărâna răscolită
de cazma și de obuze
păgâne...»

Slănicienii privind aceste
urme de amintiri negre ale
războiului, se văd lipsiți de
mijloace pentru a le repara și
deacea se îndreaptă cu gâ-
ndul la «cei mari», care cu-
nosce nevoile ortodoxilor din
Slănicul moldovenesc, cari nu
au Biserica de 11 ani!

Apelele și jalbele trimise
de localnici la Ministerul Cul-
telor și Ministerul de Război
nu au avut răsunet cu tot
strigătul desădăjduitorilor să-
teni în frunte cu preotul lor,
care veșnic bat la ușa «oa-
menilor zilei», care ne-au ui-
tat nevoile și suferințele.

Ministerul de Război are o
sfântă datorie față de foștii
luptători slăniceni, care in-
torși victorioși din război,
nu și cunoștea ogorul unde
au crescut mari și și-au avut
căsăuța părintească.

Pământ nu au primit, des-
păgubiri de război au primit
ceva, dar foarte puțin; Bise-
rica în schimb nu a primit
nici un ban, nici o despăgu-
bire de război nici până azi!

Cu toate că am fost poate
uitați, dar acum în al 11 an
va sosi ziua sfântă și pentru
ortodoxii din Slănic, care vor
primi banul cerșit dela Mi-
nistere, începându-se construc-
ția Bisericii «Sf. Gheorghe»,
depe dealul Slănicului.

Locuitorii Slănicului a z
sunt mai săraci ca oricând,
lipsiți de hrana de toate zi-
lele, pe care abea o găsec
și pe aciasta cu foarte multă
trudă și suferință, mai ales
aici fiind împărăția stâncilor
cafenii, rămase goale în ur-
ma exploatarei pădurilor.

Suferințele noastre le cu-
nosce «oamenii mari», le cu-

noaște și comandantul divi-
ziei a 10-a dela Mărășești,
d. Ministru de Război, Gen.
Cihoschi, care cu drag se va
uita la foștii luptători Slăni-
ceei, le va asculta tânguirile,
ajutându i și îndeplinindu le
dorința, trimițând un ajutor
bănesc, o subvenție, o des-
păgubire de război pentru Bi-
serica «Sf. Gheorghe» din
Slănic, care trebuie să se con-
struiască măcar acum după
11 ani, cu bani strănsi prin
liste de subscripții dela inimi
pătrunse de caritate, mai ales
când e vorba de: «C a s a
Domnului». Ceia ce este du-
reros e că infăzrierile sunt
văzute tocmai la instituțiile
publice, ceia ce nu s'ar cădea.

Acele liste de subscripții
azi sunt uitate, ca și dorința
Slănicienilor de ași vedea în
sat un altar ortodox unde să
ne plecăm genunchii preamă-

rînd pe Dumnezeu, în cântări
de oșale și glas de Evan-
ghelie, pomenindu-ne eroii ce
au căzut în luptă chiar pen-
tru Slănic.

Noi credem că strigătele
desădăjduite de «ajutați ne-
», vor fi auzite de directul
nostru ajutorat, de d. Aurel Vlad
Ministru Cultelor și de d.
Gen. Cihoschi, Ministru de
Război și de toată suflarea
românească și creștinească
câre care ne îndreptăm ru-
gând să ne dea un cât de
mic ajutor, pentru carele cu
dragoste vă mulțămim.

Parlamentarii Jud. Bacău
să se gândească la viața ne-
căjită și la lipsurile celor din
Slănic și să spună dorința
Slănicienilor în Sfatul Țării,
trecând la fapte.

Preot Clement Filimon
Slănicul-Moldovei

Răvașe Educative Nița Haplea

Dragă nepoate,

Mă felicit, în secolarea ta, pen-
tru propunerea dela congresul
Caselor Naționale, da dragă, ca
a fost admisă, căci e logică și
înțeleaptă. Femeile în prevenție
închise și cele din spitale holnave
de boale venerice, stau degeaba,
eu am propus să li se trimească,
maestre, învățătoare, preoți și
conferențari să le moralizeze și
să le ocupe timpul așa cum am
văzut că se face la Milano, în
Casa di Gesa. Propunerea mea
are noimă, căci iată ce ți pove-
tesc despre Nița Haplea, băiat
de treabă, fost servitor la noi,
care n'avea altă patimă decât:
Picușul și, din această cauză, a
ajuns oaspetele pușăriei Margi-
neni. Cinci ani, cât a stat acolo,
ce nu n'vătase: Să lure, să n'jare,
să joace cărți, cum și n'j'acele
cele mai sigure de rapiri, spăr-
gări, schimbări, omoruri, etc. Era
când intrase în temniță, virgin de
toate acestea și n'urmă din slugă
harnică și credincioasă se facuse
un criminal dărz, gata de omor
din liece lucru.

Int'o zi, mi-aduc aminte, că
se luase ceartă c'un prieten
al lui pentru că acesta îi șterpe-
lise ibovnică. Haplea era cu chef,
ăla a dat, ălalant a dat, până
când Nița, care era cu chel, a
ucis pe Chiru. La pușcărie s'a dus
plângând Haplea și — multă vre-
me a avut vedenie și muștrări
pentru fapta ce facuse; iar con-
tactul cu tăiharii îl facuse om de
harță și de primejdie din anul
de nădejde, care era el odinioară.
Zdrătaros ilioiziat și c'o căută-
tură fășse se n'ntorse, iar în
curtea noastră, iar la Leanca dra-
gostea lui. Am văzut că juca
Nița, cânta, giunea ca și cum nu
se n'ntorse d'acolo de unde stă-
pânirea scoatește că trimite cri-
minali spre porcăință.

— De unde vii Haplea îl in-
trebai eu văzându-l așa.
— De la pușcăria Marginenilor
D-nă.

— Cum ai dus'o p'acolo Nița ?
— Mai bine ca aici, d'o mie
de ori.

— Cum se poate să zici tu asta,
măi băte ?

— Uite-așa bine, acolo nu plă-
tești bir, nu muncești nimic, ai
odihnă, pat bun, cărți de joc, voe
să cumperi și să bei cât îți place
și... uite, un lucru d'ar mai fi, eu
aș mai ucide încă pe cineva ca
să rămân mereu acolo!..

— Care lucru Nița ?

— Femei Doamnă, lor le du-
ceam dorul. Tot de părerea mea
era și parintele Berechet, careși
ucisese amanta și locotenentul
Pusmet, care păpase cu cucoanele
măncarea soldaților și unul Siti-
rează, care și gătuse nevasta și
acolo... ar fi înviat-o, dacă-ar mai
fi pușoi.

— Taci măi, nu mai vorbi astfel
și mai bine apucă-te de v'un
meșterșc d'ad d'acolo, areștați
învață cismăria, strungăria, croi-
tor a...

— Ei învață l... învață, care n'vaja,
care nu, cine ce treabă are cu
el? Așa pe cheluri am învăț
și eu cismăria, nu i-am cărpit azi
dimineața ghețele alușitei ăia
de Leanca? Acum imi pare rău
că imi spuse Călin al Lisandrei
că, de când am plecat eu, ea s'a
dat în petec chiar și cu cine n'ai
gândi.

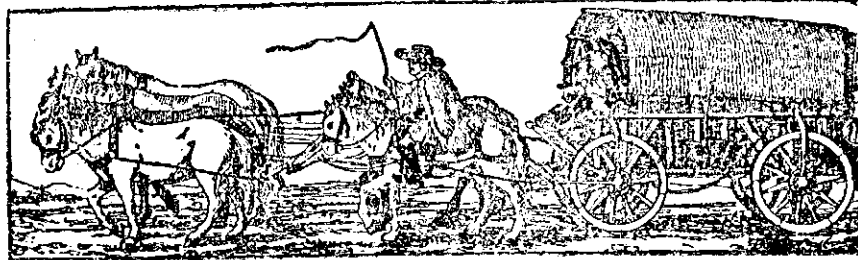
Din prag Leanca se face loc,
când aud asemenea vorbe și îi
trănește lui Nița un scuipat drept
în obraz.

— N'ai rușine cucoana măi
pungașule ?

— Fă... nu mă face c'acum
bag cuțitul în tine, zise Haplea,
punând mâna pe plaselele cuțit-
ului holbând ochii și luând o
înălțare de asasin.

Desigur că el acum a ră
vărsat crima treaz nemăncat, fără
nici o muștrare de cuget. Iată
pentru ce eu în congresul Caselor
Naționale cerui moralizarea fe-
mcilor în temnițe, spitale etc.
Cu bine

Baba Vișa

PAGINI DE GLORIE

UN CĂMARAD...

L'am cunoscut pentru prima
oară, la Școala divizionară de
grenadier, în satul Lunca Do-
chiei Minculescu, era pe atunci
plutonier cu termen redus, în
infanterie. Cu toții am văzut în
el, un caracter distins, un ostaș
adevărat și un camarad ales.
Prin statura înaltă, îi citeai tot-
deauna în față, energia și devo-
tamentul cu care era înzestrat.
— Cu piatra în mână, îi fă-
când balansul, soldatul grenad-
ier, îl auziai ades: «Mai fra-

ților, de când eram în clasa III,
aruncam piatra pe celălalt mal
al Argeșului, și acum Troțușul
să nu-l pot trece? Și, cu o a-
svărlitură puternică, arunca, pe
malul celălalt, piatra, grenada
lui inchipuită.

Dascăl bun, în părțile mănoase
ale țării, acolo unde Argeșul
limpede și cristalin povestește
trecutul glorios al moșilor noștri,
Minculescu era ostaș desăvârșit.
Mânia cu multă dibacie și
pușca mitralieră. Era tânăr. Doua-

zeci de primăveri îi fluturau pe
umeri. Șefii lui îi dederă gradul
de sublocotenent.

Dar au venit vremurile restri-
gite, ne-am despărțit și nu ne am
mai văzut!

— Aurora zilei de 14 August
se ivește timidă la orizont. Pe
dealul Cocoșila, — colo sus în
plaiurile Vrancei, — pe Șușița
sguduită de puternice lupte și
atacuri, — zăc sute de trupuri
omenești, amestecate, încalțite în
urma unui mare măcel...

Fusese aci, mare bătălie... Din
izbirea a două voine tari, deo-
partie a Germanilor de a cuceri
dealul Cocoșila, care avea o im-
portanță tactică, deosebită. În
desfășurarea operațiunilor vii
toare, și pe de alta a Românilor

de a păstra cu orice preț acest
punct dominant, câteva zile în
măinte și la 13 August, bubuise,
pe aceste meleaguri, o cumplită
și sângeroasă luptă.

Câte un soldat cu amurgul a-
gostei pe buze, la 60—70 pași
unul de altul, înneau încă piept
dușmanului, mult mai numeros
și bine înzestrat. Câte o impu-
scătură trimisa de răsleții noștri
luptători, vestea vrăjmașului că
tot au mai rămas câțiva și nu
vom preda rețuta noastră cu
una cu două. Știu încații noștri
că ajutoarele trimise au să so-
sească, se va contra ataca in-
amicul și atunci să vezi «bataie
neamplă».

S'a auzit un șgomot... Gemete
și respirații adânci... Prin lăstă-

rișul depe coastă, cineva urcă
spre noi; câte un mormăit și
apoi câte un șt scurt se aude.
Pașii se apropiu din ce în ce
mai mulți, când deo dată, în fruntea
coloanei de luptători, între lu-
mina zilei și întunericul nopții,
camaradul... sub locot. Minculescu
îmbrăcat ușor cu o capelă sol-
datească pe cap, purta în mână
stângă, o lopată mică.

Era, tot numai apă. Ne spuse
că vine cu ordin dela «Coman-
dament» ca să contra atace, și
să ia din mâna nemților dealul
Cocoșila. Vesel și într'un îndem-
nându și soldații, cu cari o jum-
ătate de ceas avea să se ră-
peadă spre «cibul inamic», își
pastră sângele rece.

Aranjă soldații în trăgători la
marginea pădurii, arătându-le la

fiecare aproape, direcția de atac,
Minculescu rămase un moment
pe gânduri cu privirile ațintite
spre aurora roșiatică... se gâ-
dea la cei depărtați, la mama
lui... Era în fața morții, simția
parcă gloanțele la urechi, gloanțe
care sredelește voicniții lui.

«Ajută ne Doamne» fu cuvîn-
tele tutuor, și fiecare își făcea
semnul crucii.

Șase lără cinci minute; Soarele
roșu — pe care închegase parcă
sângele, cu prisosință vărsat —
se ridică încet de după dealuri.

Parea că dorțește să vada crudul
măcel.

Impuscături isbucnesc pe întreg
lanțul nostru de atac și alte im-
puscături, de două ori mai multe,
ne răspund. Incepe ploaia de
plumbi.

Sar în sus, bravii noștri sol-
dați, cu armele în mâini, înain-
tează spre vrăjmaș.

«Înainte...» «Ura» dar focul
ucigător trăneste la pământ, pe
măndrii noștri ostași.

— Minculescu coboară la vale,
schiopătând... era grav lovit în
picior. Cu adânci suspine, rapo-
rtă Comandantului care con-
ducea atacul, că Nemții sunt

«tare mulți» însă nu se lasă,
— nici în ruptul capului — și trebuie
să izgonească pe inamic, cu ori-
ce sacrificiu.

Sprînjindu-se în lopata, se în-
dreptă spre soldații lui... Iată-l...
Cu mâna stângă arătând duș-
manul care era la 20 metri de-
partare, strigă:
«Înainte băeți, Năvăliți, Ura».

Geneva, Mai 1929.

George C. Bogdan

CĂTRE ȚĂRĂNIME

(UN DECALOG DE SFATURI FRĂTEȘTI)

„Avem cea mai neclintită convingere ca cea dintâi și mai imperioasă datorie națională pentru noi Românii, este de a ridica populația rurală.”

Cuvintele acestea le-am extras dintr'un mic studiu intitulat «Țăranul nostru»...

De atunci, necurmat, în îndelungata mea activitate publică, am susținut același lucru și-l susțin și astăzi cu neclintire.

Dar tocmai fiindcă în așa de mult la această pătură socială, să nu mi se iee în nume de rău, să nu dau câte-va povești folclorice pentru binele său.

I. Pururea să fiți credincioși, fraților, legii strămoșești, nutrin-dul vă cu laptele cuvântător al Sfintei noastre Biserici Ortodoxe...

II. Să năzuți totdeauna la luminiile școlare; și, dacă înși-vă n'au avut norocul a vă lumina, să nu cum-va se repetați greșala față cu copiii voștri.

III. Ajutorarea frățească în toate cele bune să vă fie lege poruncitoare. Negreșit însă și în-vățătura noastră creștinească, cea mai largă în privirea dragostei...

IV. Totdeauna să căutați a vă agonisi hrana întru sudoarea frun-ței, adică prin muncă cinstită și vrednică de laudă.

V. În legătura cu munca stă un mare neajuns al sătenilor noștri: lipsa de lucru prea mult timp al anului, mai ales iarna; și încă, când este așa de lungă și aspră ca cea din ist-an, neocuparea devine o adevărată nenorocire.

Soldații sar, ploaia de oțel și foc începe, și într'un huet prelung, eșit parcă din adâncimile iadului, se amestecă sunetele cornistului de atac «ta, ta, ta, ta»...

Pe poiana dintre noi și inamic, pe un verde plai, — brăzdat cu șuroaie de sange românesc, zac acum trupurile neisuflete ale eroilor neamului...

cu toate cele în legătură cu ea, să vă siliți a o face cât mai bine și mai roditoare, prin neclintita îmbunătățire în lucrarea pământului...

Unde-i unul nu-i putere La nevoi și la durere; Unde-s doi puterea crește Și dușmanul nu sporește.

VI. Feriți-vă ca de foc de certe, gâlcevuri, și nei-țelegeri între voi. Adeseori pentru lucruri de nimica se întâmplă nenorociri mari...

VI. Feriți-vă ca de foc de certe, gâlcevuri, și nei-țelegeri între voi. Adeseori pentru lucruri de nimica se întâmplă nenorociri mari...

și se întinează numele lui Dumnezeu și a lucrurilor sfinte. Este o pată foarte urâtă această ticăloasă deprindere; și fie stearsă cu ori ce chip.

VII. Feriți-vă ca de foc de patima beției, care îndobitoceste și sălbătăcește pe om, fiind mama tuturor răutăților.

VIII. Feriți-vă de viața deșră-nată, de traiu nelegiuit, de concubinaj. Este urât și lui Dumnezeu și oamenilor acest lucru;

IX. Să nu pizmuți pe nimenea, să nu vă bucurați de bunul al-tuia, sub nici o formă, ferindu-vă de furt, înșelăciune și ori-ce vătămare adusă aproapelui vostru.

X. Feriți-vă de proleții cei mincinoși, cum se zice în Evanghelie, adică de înșelători cari promit marea cu sarea și Olul cu totul numai spre a vă fura încrederea.

M. N. Pacu (Ogorul din Galați)

La Biserica «Antim»

RELIGIOASE

In ziua de 26 Mai a. c. (Duminica tuturor sfinților) s'a sărbătorit în mod cu totul deosebit, hramul bisericii «Antim» din Capitală.

Serviciul religios atât de seară cât și de dimineață a fost săvârșit de P. S. Episcop Nifon Criveanu, vicarul eparhiei Râmnicul Noulii Severin înconjurat de diaconii V. Fussu și M. Firmilian de la Sf. Patriarhie și preoții Teofil Ionescu directorul șc. de cântăreți și Grigorie Cristescu.

Dintre cei prezenți la slujbă ținem să remarcăm pe I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei, care la sfârșitul slujbei în cuvinte foarte măiestrite a scos în evidență însemnătatea serbăriei și a bisericii din punct de vedere istoric.

Biserica care prezintă o însemnătate, foarte mare fiind zidită de Mitropolitul Antim I liveanu, trecută astăzi ca monument istoric, are nevoie de multă reparație; așa că I. P. S. Mitropolit nu a pierdut din vedere a se exprima pen-tru o reparație poate chiar radicală, a acestui sfânt lăcaș.

Seara și noaptea târziu, după alungarea vrășmașului, a început înfocarea morților. Pe o targă, coborâra la vale, dascălul ofițer, eroul Minculescu. Vesel, el părea același, ca și dimineața înainte de începerea atacului.

cuvinte să scoatem la iveală meritele preotului paroh Grigorie, care este un neobosit slujitor al altarului și un gospodar de frunte.

A fost o zi de înălțare sufletească cum rar se poate vedea undeva. Cântecule religioase cu mult farme; cîntate de elevii seminarului «Central» precum și de membrii asociației «Patriarhul Mi-ron»; au dat dovadă de o înaltă pregătire bisericească.

Toate meritele reușitei acestei înălțătoare serbări, se datorește atât liturghisitorilor, cât și publicului, care până la sfârșit au dat dovadă de buni creștini și credincioși.

Pr. St. Georgescu Bis. Apostol

SIMFONII DIN TRECUT

versuri de cunoscuta scriitoare DOAMNA SMARA: se găsesc de vânzare la Redacția ziarului «Cultura Poporului». Str. Regală No. 16.

Prețul 80 Lei

In unul din cimitirilor de depe colinele Vrancei, pe o cruce mai înaltă, călătorul, care urcă Șușița în sus, citește: «Sublocotenent Minculescu»

mort pentru patrie 14 August 1917.

PISCUL COCOȘILA

Esti pildă vie, generațiilor ce acum se ridică, camarad distins și brav oștean; căci disprețuind moartea, te-ai stins departe de moșia și casa strămoșească, de parte de malul Argeșului cu un-de străvezii, departe de copilașii pe cari îi învățați carte în satul tău și care astăzi, cântă duios, cuvintele poetului:

«Că cei ce pentru a lor țară mor «Vie în veci le va fi lăpta lor» Căp. Ionescu S. Marin Ofițer de Stat Major, Pitești

Zile de sărbătoare și Înălțare sufletească

Timișoara metropola Banatului și unul din cele mai importante centre militare dela granița de sud-vest a țării, a îmbrăcat haina de serbătoare, iar oșterea și locuitorii ei, au trăit clipe de mare înălțare sufletească...

Radu Grenadirul (Lt.-Col. invalid Ionescu Radu).

Rugăciuni de prea mărirea lui Dumnezeu și a fiului său pentru harul divin coborât asupra poporului român și creștin Regele și Patriei sale, s'au ridicat la altarele bisericilor la mormântul «Eroului Necunoscut» și la altarul improvizat din Piața Unirii.

Convingător, întăritor și îmbolditor pentru fapte mari, nobile frumoase și creștinești, au răsunit glasurile S. S. Protoereului Dr. Patrichie Tuca și S. S. Preotului militar Căpitan Stroia.

Vibrant și înălțător, evocator de avânt și eroism ostășesc și românesc, dătător de nestămutată credință în viitorul Neamului Românesc, au înălțat până la entuziasm sufletele ostașilor și cetățenilor, glasurile Domnului General Constantin Școalei speciale de Artilerie cu ocazia recepției și serbării dela mormântul Eroului Necunoscut — și al D-lui General Tincu la serbarea «Drapelelor».

Șefii autorităților în frunte cu D-nul General Domășneanu Primarul Municipiului Timișoara și D-l General Vișorțianu din partea oșterii, corpul consular, reprezentanții cultelor religioase, instituții de Stat, Societăți, Reuniuni, Asociații, prin declarații de credință și devotament, pentru țară, oaste, neam și Rege, în fața celor doi nobili și distinși reprezentanți ai oșterii guvernului țării: D-nii: General Constantin Școale și D-nul Dr. Cigăreanu Prefectul Județelor Timiș și Torontal, — cari în răspunsurile date, au făcut ca ochii minții ascultătorilor, să vadă gloriosul trecut al neamului românesc, să cunoască comorile de virtute cari împodobesc sufletul acestui neam și să-i reamintească marile fii-guri ale întemeietorilor de țară, Păstrători de datini și lege, ridicători de altare sfinte, răspunzătorii de cultură, apărători de neam și hotare și înfăptuitori ai unirii tuturor românilor în aceleași hotare și sub același Rege.

Acești doi mari Români și înflăcărați Patrioți au umplut sufletele ascultătorilor de încredere în viitorul neamului, admirățiune pentru oastea țării, credință în conducătorii ei, dragoste pentru oamenii mari și luminați ai țării, Cult pentru martirii și eroii cauzei naționale românești și devotament până la supremul sacrificiu, pentru Rege și țară. O regeneratoare credință «în mai bine» a sădit în suflete D-l Prefect Dr. Cigăreanu, prin câte-va simple cuvinte: — Cei 25.000 sau 30.000 lei ce trebuiau cheltuiți pentru gustările ce obicinuț se dau la asemenea ocazii... am dispus de a fi puși la dispoziția D-lui General Domășneanu, ca acești bani să servească la ajutorarea orfanilor din război ucinici în căminele întemiate de marele luptător național Dr. Emanuel Ungurianu. — A rostit blând D-nul Prefect Dr. Cigăreanu. Puține și simple cuvinte, dar mărețe și pilduitoare.

Minuni de astăzi ce nu se cred Cap fără corp

Știința progresează. Cu ce dovedim aceasta? Cu fel de fel de invenții ce ne sânt puse zilnic înainte de gazete și a-cestea pe toate țărâmurile. Mașini de tot felul din ce în ce mai perfecționate, altele care n'au mai fost până acum; mijloacele cele mai ușoare pentru mișcare dintr'un loc într'altul și cu o viteză f. mare. În știința medicală progrese uimitoare, din partea cercetă-torilor. Descoperiri de microbi și leacurile cele mai practice contra lor.

Altice și Bibiluri George Enescu. — Un muzău al Capitalei. Salonul Oficial. — Cercul Gospodinelor. Expoziția Mogoș. — Turnătoria în bronz Rășcanu.

Oricât s'ar căsni milionarii procopșii de război să se arate chipeși, lusoși, ori voinicoși, nu pot aduce țării: strălucire razele de lumină și de propășire, cum pot face scriitorii și artiștii.

George Enescu violistul care a trecut peste o-ceanul și care pe coardele vioarei sale, a făcut să răsună: Doina României Mari.

Francezii, după ce i au acordat toate decorațiile, l'au numit de curând: Membru corespondent al Academiei lor.

Să ne trăiască acest fiu al țării, născut la Dorohoi, și care pe lângă talentul muzical e și serios și bun patriot.

Un muzău al Capitalei. Nu știu cum se face că la noi iniția-tivele bune, luate de unul, altul, care vine după el, le dărâmă, de unde progresul slab la cea ce este necesar pentru prestigiu unei țări, al unei capitale, ca a noastră, care e lipsită nu numai de simțul moral, căi tineretului a apucat rău câmpii, dar și celestetic și când e câte unul care să gândească la așa ceva ai prinde vrășmași, ori i se strică planul. Ca la noi!.

Auziram că fostul primar Dr. Costinescu, se gândise la un Muzău al Capitalei pentru care sunt două case în București, pro-prietăți ale primăriei, una pe str. Luterană colț cu str. Berthelot, și alta pe Calea Victoriei fostă a lui Moruzi și potrivită pentru a-cest scop și din care s'ar putea muta serviciul sanitar; iar în lund să se clădească Biblioteca, Mai allam că, alesul colecționar A-lexandru Saint-Georges, în cazul că Muzăul ar lua ființă, d-sa e-gata cu 38.000 de obiecte străne pentru acest scop.

Bolnavul care zace în pat de 38 de ani, când vorbi cu Mân-tuitorul, care îi spuse să coboare în lac, îi răspunde: Doamne n'am om!... Când se va găsi omul care să împodobescă această Capitală săracă cu lucruri utile.

Să se facă «receptul și muzăul, sub conducerea pricepută a et-nografului Saint-Georges va mer-gere de sine, spre fala Capitalei noastre.

Cercul Gospodinelor, lucrează serios, și obiectele ieșite din mâ-nile țărâncelor noastre, sunt mi-nuni de artă, așa cum nu știu a face femeile din celelalte țări cari, în afară de lucrul câmpului și împletiturile de pae în Italia mai ales, n'au altă ocupație. De dorit ar fi ele să cunoască și vopsitoria și să pună în țesături, aleșături, împletituri, culcări pe cari le puneau bunicele noastre, Pânzele de borangic, inșor, bambac, lână, ca și cusăturile pe ii, cămăși, șorțuri sunt pentru cumpărătorii, admirabil întocmite

și toate născocirile care ne-au fost puse înainte le-am primit cu mai multă sau mai puțină mulțămire, după im-portanța ce prezenta.

Acum ne-a căzut în mină o foare: «America» din 12 Aprilie a. c., în care ni se spune de o nouă născocire a unui medic, care ar putea trece pentru unii în domeniul fan-tezilor și pe care o înșirăm cum urmează:

«Un savant medic, care cea mai mare parte din timp și-o ocupa cu cercetări asupra or-ganismului omenesc, a făcut o descoperire uimitoare.

Savantul al cărui nume este Brjuchemko, tăia capul unui ciine, apoi punea capul acesta în legătură cu un sistem de tuburi legat la o inimă arti-ficială, prin care se menținea circulația singelui, reușind să aducă și să mențină în viață capul despărțit de corp.

O revistă medicală din Berlin (capitala Germaniei) cu numele de: «Medizinische Welt» propune ca să se facă această experiență și asupra oamenilor, încercând să se re-aducă la viață capetele crimi-nalilor osîndiți la moarte».

O doamnă din Germania a scris d-lui Bernard Schaw, marele scriitor englez, cu pri-vire la această chestiune, ce-rindu-i părerea asupra acestei experiențe. Bătrînul scriitor i-a răspuns printr'o scrisoare ur-mătoarele:

«Găsesc experiența lui Brjuche-menko extrem de interesantă; dar nu-mi pot închipui ceva mai urit, decît propunerea de a în-cerca această experiență pe capul unui condamnat la moarte. Cred că nu e de dorit să prelungim viața unor astfel de ființe. Expe-riența făcută asupra unui om de știință, a cărui viața e amenințată de o boala organică, care nu se poate vindeca, —a zicem cancer la stomac, ce amenință omenea s'o depozedeze de serviciile aduse de acest creer de savant. Nimic mai simplu, decît să salvezi un astfel de geniu dela moarte tăindu-i capul, vindcăndu-i can-cerul din creer și menținînd cir-culația singelui prin arterele și venele tăiate ale gîtului. În acest chip, savantul poate continua să ne înină prelegeri, să ne sfătuiască, fără să fie stingherit de neajun-surile trupești:

Mă simt ispîtit, să mă las cu insumi, să mi se tae capul, pentru a putea continua să dices piese de teatru și cărți, fără să fii stîn-jinit de boli, fără să fii nevoit să mă îmbrac și că mă desbrac, fără să fac altceva, decît să pro-duc capo d'opere dramatice și literare.

Bine înțeles că așa aștepta înții, să se supună acestei experiențe unul sau doi bărbați, spre a mă convinge, că e nevătmătoare și practicabilă, — dar presupun că nu voi întîmpina greutăți.

Vă sînt foarte recunoscător, că mi ați atras atenția asupra acestei posibilități afit de îmbucuratoare. O universitate, în care toate ca-tedrele să fie ocupate de cele mai alese creere din țară, puse în legătură cu o pompă și atita tot, unde întreaga activitate did-ductică ar fi pur cerebrală, ar însemna un progres foarte mare față de starea actuală de lucruri.

M'ați îndatorat foarte mult, arătînd în publicitate entuziasmul, cu care am luat cunoștință de acest ultim triumf al cercetărilor fiziologice.

Al d-vs. devotat,

G. Bernard Shaw

Vedem dar, din scrisoarea marelui scriitor, că experiența e pe cale de a avea rezulta-tele cele mai frumoase și avem convingerea că dacă a reușit acest medic să facă ca un cap de ciine, să trăiască fără corp, sigur va putea întîreține viața și capului unui om. E între-barea însă: Cit timp a trăit capul ciinelui? Mai trăiește și acum? Cine știe ce vom ajunge să mai vedem? Noi deocamdată afit. Să așteptăm și vom auzi și restul rezultatelor. Diac. V. Fussu

